

Sygn. akt IV U 196/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 26 stycznia 2015 roku nr (...)

w sprawie E. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu E. B. emeryturę od dnia (...) roku.

Sygn. akt IVU 196/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 kwietnia 2015 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 26.01.2015 r. odmówił E. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz 1118 z zm). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż odwołujący nie spełnia przesłanek przyznania świadczenia emerytalnego określonych w powołanej ustawie, bowiem nie udokumentował 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a tylko 8 lat.

E. B. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ pracował w warunkach szczególnych między innymi w okresie zatrudnienia: w (...) Spółdzielni (...) od 07.05.1979 r. do 31.07.1990 r., w (...) Spółdzielni (...) od 30.08.1990 r. do 05.09.1991 r., w (...) Spółdzielni (...) w T. od 05.09.1991 r. do 31.05.1993 r. co zamierza wykazać zeznaniami świadków. Nie ma obecnie możliwości uzyskania świadectw pracy w szczególnych warunkach, ponieważ pracodawcy ci nie istnieją. Po uwzględnieniu tych okresów zatrudnienia legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. B. urodzony w dniu (...) ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 27 lat, 10 miesięcy i 22 dni na dzień 01.01.1999 r. W dniu 14.01.2015 r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Wymiar czasu pracy w szczególnych warunkach uznany przez organ rentowy na dzień 01.01.1999 r. wynosi 8 lat tj. od 02.09.1970 r. do 30.09.1978 r. w zw. z zatrudnieniem w (...).

/dowód: wniosek z dnia 14.01.2015 r. –k. 1-5 ar czIII/

W okresie od 07.05.1979 r. do 31.07.1990 r., odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w T. Zakład (...), w okresie od 30.08.1990 r. do 04.09.1991 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...), a w okresie od 05.09.1991 r. do 31.05.1993 r. w (...) Spółdzielni (...) w T.. U wszystkich tych pracodawców był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony marki S., J., Ż. i C., były to auta skrzyniowe lub cysterny. Autami skrzyniowymi rozwoził wyroby po różnych punktach sprzedaży, a w razie potrzeby był konwojentem i rozładowywał towar, natomiast cysternami przewoził mleko z punktów skupu do zakładu.

/dowód: świadectwo pracy z dnia 31.07.1990 r. –k. 6 ar czI,

świadectwo pracy z dnia 04.09.1991 r. –k. 7 ar czI,

świadectwo pracy z dnia 31.05.1993 r. –k. 8 ar czI,

zeznania świadka A. W. –k. 16v as,

zeznania świadka J. W. –k. 16-17 as,

zeznania świadka W. S. –k. 17 as,

akta osobowe/

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków A. W., J. W. i W. S., że odwołujący w okresie zatrudnienia: w (...) Spółdzielni (...) w T. Zakład (...), w (...) Spółdzielni (...) i w (...) Spółdzielni (...) w T. był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony marki S., J., Ż. i C., były to auta skrzyniowe lub cysterny. Nie jeździł samochodami o niższej ładowności. Zeznania te korespondują z dostępną dokumentacją pracowniczą.

Wszyscy słuchani w sprawie świadkowie pracowali z odwołującym na przestrzeni poszczególnych spornych okresów i dzięki temu posiadali wiedzę na ten temat. Zeznania świadków korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego we wskazanych okresach.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych i aktach osobowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy E. B. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust. 1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy E. B. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w T. Zakład (...), w (...) Spółdzielni (...) i w (...) Spółdzielni (...) w T. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o nośności powyżej 3,5 tony.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia

mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawadniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie odwołujący nie dysponował świadectwami wykonywania pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę na podstawie zeznań świadków oraz dowodów z dokumentów. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy: w (...) Spółdzielni (...) od 07.05.1979 r. do 31.07.1990 r., w (...) Spółdzielni (...) od 30.08.1990 r. do 04.09.1991 r., w (...) Spółdzielni (...) w T. od 05.09.1991 r. do 31.05.1993 r. U każdego z tych pracodawców pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony marki S. J., Ż.i C., były to auta skrzyniowe lub cysterny. Autami skrzyniowymi rozwoził wyroby po różnych punktach sprzedaży, a w razie potrzeby był konwojentem i rozładowywał towar, natomiast cysternami przewoził mleko z punktów skupu do zakładu. W ocenie Sądu należało mu doliczyć zatem okresy: od 07.05.1979 r. do 31.07.1990 r., od 30.08.1990 r. do 04.09.1991 r., od 05.09.1991 r. do 31.05.1993 r. jako okresy pracy w warunkach szczególnych tj. wymienioną w wykazie A dział VIII, poz. 3 rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. .

Po uwzględnieniu wymienionych okresów zatrudnienia oraz okresów uznanych przez organ rentowy od 02.09.1970 r. do 30.09.1978 r. w zw. z zatrudnieniem w (...), odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). E. B. osiągnął bowiem wiek 60 lat ((...)posiada wymagany okres zatrudnienia (ponad 25 letni okres składkowy), a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu spornych okresów pracy w warunkach szczególnych tj. od 07.05.1979 r. do 31.07.1990 r., od 30.08.1990 r. do 04.09.1991 r., od 05.09.1991 r. do 31.05.1993 r. kiedy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony i doliczeniu okresów uznanych przez organ rentowy jako okresy pracy w warunkach szczególnych legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Sąd przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia (...)r. tj. od osiągnięcia wieku 60 lat.

Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c.